

Sy-li spěwat,
Pilnje džělat,
Stowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske njedželske lopjeno. •

Wudawa so kóždu sobotu w Esmlerjez knihiciziscej a płaczi štyrwórtlětnje 2.— hr. | portom 2.50 hr.

11. njedžela po swjatej Trojicy.

List na Romskich 1, 16—25.

Kotry je tón wobšah twojeho žiwjenja? Šhto je to, šhtož mojemu žiwjenju wěšty saměr poskicza? — Zyle prósdne drje tola žane žiwjenje njeje, někomu abo něčemu tola čłowjeska wutroba kluži. Nichtó jenož ham bebi žiwj njeje. Wšak jedyn so prózuje w swojim čělnym džěle, so by něšcto dozpil, druzi se swojim duchownym džělom bebi swoj wschědny khlěb šakluži. Ale nješluži so se wschěm tym tež druzim, nješčinješe so tež jim psches to tón abo druzi wužitk? Paž njesabudž nato kěz-bowacž, so ma to, wo čož so prózuješ, so ma twoje džělo twojemu žiwjenju wěšty wobšah dacž, tajki, kotryž njesańdže, ale wostanje do wěčnosće. Móžesh ty wo twojich skutkach prajicž, so móža tež we wěčnosći wobstacž? Twoje semske skutkowanje ma teho dla w Bošy wobkrućene byčž.

Šmy žiwj, dha šmy šnjesej žiwj — njeh šmy žiwj abo njeh wumrjemj, šmy my teho šnjesa. Tak praji tón, kotryž je prawy wobšah swojeho žiwjenja namałak: Jesom šhrysta. Pawoł móžesh prajicž: šhrystuž je žiwj we mni. W žiwjenju kaž w šmjereži klušča moja duscha šnjesej. Tak kluži Pawoł čłowjekam, niz, so by jim semske sbožo pschinješ, ale so by čłowjeske dusche l Bohu dowjedł, so mohle wěčnu sbóžnosć dostacž. Tu widžish tón polny saměr Pawoleho žiwjenja. Bohu čješć dacž we wschěm, šhtož činiš, a čłowjekam klužicž tak, so sa čaš a wěčnosć namałaju swojeje dusche sbožo a sbóžnosć, to budž tón šnutšowny wodny twojeho skutkowanja na semi. To budž wschědna Boža klužba, kotruž Bohu woprueš.

A njeje to krašna wěž, hdyž wěš, komu twoje žiwjenje klušča, krašny trosch: ja šym teho šnjesa. Jedyn džěń so

minje po druzim, jene lěto po druzim, čłowške žiwjenje šańdže, derje tebi, hdyž wěš: Ja šym teho šnjesa.

Tak móže Pawoł w swojim lišće na Romskich potom tež prajicž: Ja so nješanbuju teho ewangelija wot šhrysta. šhrystuž je wobšah jeho žiwjenja, tak mohł so jeho šańbowacž? šhrystuž je móžny w nim, šhrystušowy duch wobščinježi jeho, tak mohł wón jeho šapřecž? — Teho dla so nješanbuju teho ewangelija wot šhrystuša.

1. Tón ewangelij wot šhrystuša je móž Boža,
2. wón čžini sbóžnych wschitkich, kiž na to wěra.

1. Zyrkej šmėje so šnadž bórny wot štata džělicž. Budže potom dale móž wobstacž. Šaj, hdy bychu wschitzy w ludu hiščeže šwěrnj šchescžijenjo byli, ale šhto pytnješ hładajo na wschědne šhonjenja l ludžimi? Lute kritišowanje, luta njespokojnosć. Štwari so na wobštejnosće. Nichtó njemóže swoju wěž prawje dokonjecž, byli bebi tež najwjetšcu prózu dawak, pschezo namałajš tajkich, kiž so hóršča na tym abo druzim. A Bóh? Trjebaš jenož do šhromadžišnow štupecž, w kotrychž so pschecžiwjo zyrkwj abo pschecžiwjo nabožinje rěčži, kajke bohahanjenje a bohapřecže. Je štoro, jako by tym hłubšče šacžucže wutroby pobrachowak. Tajki čže šam swoj Bóh byčž, čže wscho šam nanajšlepje rošumicž, Boha teho dla njetrjeba a pobožnym šchescžijanam so wušmēja, so so hiščeže wo Boha štaraju. Budže našča ewangeliska zyrkej tak móž dale wobstacž? Šhto pobrachuje jej? — Bóh wjedže dale swoju wěž, wón wodži šwět kaž přjedy, wón so da namałacž wot wschitkich, kiž jeho pytaju. W šhrystužu Jesuku šjewi so Boža lubosć wschitkim, kaž w šańdženych čžach, tak tež džěšča. Boži duch škufuje w čłowškich wutrobach, kiž šu jemu wotewriene, kaž w přěnich šchescžijanskich, tak tež we

dženknischich. Schto pobrachuje teho dla zyrkwi? So Bóh njeje wschém zyrkwinstim stawam, wschém kšeseczijanam tón twjerdy hród, schtit a kryw, a njesacžuwaju w swojich wutrobach móž Božeho ducha, so njejsku wjazh tať živi po swojatym pišnje! Sdyž čže schtó teje možh teho ewangelija dželomny bycz, dyrbe ewangelij tež snacz, dyrbi žitoh wobras Jesuŝowoh stajnje we wutrobje mječ, dyrbia wěra, nadžija, luboscz swoju wěstu domisnu mječ we wutrobje cžłowjeka. Kajki duch bydli husto we njei? D čžylo so šhubicz wscho njeskšeseczijanste, Bohu pschecžiwne waschnje i njeje, so by móž ewangelija so sažo w njei rošwicž mohla.

Potom budže zyrkej dale móž wobstacz tež bjes wošebiteho schtita stata, hdyž budža kšeseczijeno možh ewangelija w šebi skutkowacz dacž. Pawol praji: Ja so njehańbuju teho ewangelija wot Šhrysta. A dofelž to woprawdže njeje ani we wschěch pschescžehanjach, je wón tu a tam swoje wošady sažožit a sarjadowat, a dofelž je móž ewangelija wjetšha byla hacž semiste swontowne sbožo, šu martrarjo kšeseczijansteje zyrkwoje šwětni hacž do šmjercze swoje žitowjenje woprowali — a i tajkeho kruteho a wobstajneho wuśnacža šu nowi kšesecženjo so dobyli, dóniž šlónčnje njeje móž ewangelija romske kšezorstwo pschewinyla. Něschto tajkeho Pawoleho ducha, tajkeje možh ewangelija dyrbjeli kšesecženjo dženknišcheho cžaša mječ, a žana móž semje njemohla zyrkej pschewinyčž.

Alle móžemy so teho nadžecz? Hiščeže je w ludu, wošebije tež w našchim šerbškim ludu, bohobojosče, hiščeže so njeje šhubika wěra wótzow pola naš. Alle dženska wam placzi bóle dylži hdy předy: džerž, schtož mašč! Sladaj kóždy, so wěra jemu njeby byla jenož swontowne waschnje ale so by byla wěž wutrobh, móž Boža, žiwa móž, kotraž so pokasuje w dobrých pocžinkach, w šwěrnym smyšlenju. Pawol škorži w našchim tekčeže, so šu cži, kiž do žiweho Boha njewěrjachu, to wopokasali i tym, so krašnoscz njesachodneho Boha wobrocžichu na podobnoscz, so by podobna byla na sachodneho cžłowjeka, podobna na ptaki, na schthrinohate a po semi lažaze šwěrjata a so štworjenju bóle šlužachu dylži štworiczelej a so běchu živi po žadosczach swojich wutrobom w nječistosczi, so swoje cžela mjes šobu sahańbichmy. Sa to so njemóžachu šamohwječž. Pschetož so my wěmy, so Bóh je, to je jim šjewjene, pschetož Bóh je jim to šjewit, se štworbh, kaž tež se šwědomnja móžachu jeho snacz. — Bohužel je tajkich, kiž žiweho Boha přēja, doscz tež mjes kšeseczijanami. D kšeseczijeno, dha so njehańbuječe wy teho ewangelija wot Šhrysta, dha steječe wy kruzje we wěrje kaž dubh we semi, dha bježče wy prawje pschesjene we wuśnacžu: Šnježe, fe komu pónžemy, ty mašč šłowa wěčneho žitowjenja. Teho móž budž móžna teho dla w naš. Bytašč měr a pokoj, trošht abo nadžiju, dži i Jesuŝej, a ty budžesč jo namačacz. W nim šmješch polne špokojenje, sa cžašne namačasč w nim to wěčne, sa semiste njebjeske, sa sachodne a njedokojane njesachodnoscz a došonjanoscz. Čži, kiž Šhrystuša nimaju, pytaju a pytaju, a njenamačaju, w Šhrystušu šmy Boha Wótza namačali — pola njeho doštanješch swoje wuśhowanje, kaž džeczjo pola nana. Čžeho pač čžyť so potom hiščeže bojecž? Nječasč rjez i japoschtokom Pawolom: je Bóh sa naš, schtó móže pschecžiwno nam bycz. Jako kšeseczijan so woprawdže njetrjebasč kšowacz psched póhanami; pschetož tón, kotryž je nam Boha šjewit, našch Šbóžnik Jesuŝ Šhrystuŝ, je cži dať jene prawo, kotrež nihdže wjazh njedostanješch, jene bohastwo, kotrež wjetšche je dylži wschitke bohastwa hromadže, ty mašč Boha, a w nim dawarja wscheho dobrego, w nim dospolnje špokojenje a sbožo. — Schtó móže džeczjo wutracž, hdyž wě, móž nan je pola mje. Šekarjo móža nam to wobšwědečičž. To je džeczjom wěste, hdyž je tu nan, dha njebudže

pschidacz, so so mi něschto šteho stanje, a tať so šměrom da opeřerowacz. Njedyrbjalo temu tať tež bycz pola tyč, kiž so Bože džeczji njemowacz móža? Kajtu móž móže nam to dacž, hdyž wěmy, wschehowědomy a wschehomóžny Bóh je pola mje a nočže, so bych šhubjeny byť, ale so bych wěčne žitowjenje herbował? Teho dla so njehańbujmy teho ewangelija wot Šhrysta, pschetož móž Boža je, so so njepodnórimy w nusach cžaša, ale — njed pschidže, schtož čže — na Boha swoju nadžiju štajimy — tón ewangelij, móž Boža, kotraž 2. šbóžnych cžini wschitkich, kiž na to wěrja.

Schtó je šbóžny? — Šbóžny je, kiž ma měr se swojim Bohom a šam se šobu. Žana móž abo mudroscz tuteho šwěta nje-móže cžłowjeker tajtu šbóžnoscz dacž. Jenož jedyn je, kiž ju nam pschinješe: našch Šbóžnik Jesuŝ Šhrystuŝ. Psches njeho cžłowjek njeje wjazh njepšhecžel Boži, ale Boži pschecžel, njeje wjazh hrěšchnit, kiž steji pod Božim hněwom, ale prawy ščijnenny psches Božu hnadu, njeje wjazh jene šhubjene džeczjo šwěta, ale Bože džeczjo a herba Božeje krašnosče. Čžicha a w Bosy špokojena je potom herwať tať njeměrna cžłowjeka wutroba. Šať njedyrbjeli teho dla Bohu swoju wutrobu dacž? Špominajmy na psch. na japoschtokski cžaš. Tu piša wón: tón ewangelij je móž Boža, kotraž Šbóžnych cžini wschitkich, kiž na to wěrja. Še drje tež hižo, jako běsche hiščeže šariseški byť, tutu šbóžnoscz šnal? Wěseče niz, wjele bóle hašle psches ewangelij je wón prawu šbóžnoscz šenal: tute džeczžaze šjednocženstwo se swojim Bohom.

Špominaj na twój cžaš! Schtó je šbóžny? Šlaj, drie móže to abo druge cžłowjeka wobšbožičž a dobre šwójbne sbožo je pschi štwosczji drje najrjejšche a najwjetšche semiste sbožo. Alle tola tu naš pschescžeha pschezo to jene, so wschitke šeniste sbožo šańdže. A šelko šmy runje we wójnškim cžašu tajkich naššonjenjom cžinicž dyrbjeli. — Pawol mješesche cžerpjecž, hdyž mješesche swoje nowe wošebite powoľanje dopjelnicž. Alle wón šnajesche jemu šbóžnoscz, kotruž běsche w Šhrystušu namačal, a to jeho šběhny psches wschitkón šwětny próch, tať so šebi rať pscheje, so by tutón šwět wopuschecžičž mohł, so by i Šhrystušom wěčnje šjednocženy byť. Tuta šbóžnoscz so jemu i ničim wjazh wsacz njemóžesche, se žanym hrěchom, žanej šmjercžu, žanej helu, pschetož to wschitko je tón kral žitowjenja pschewinyť sa tyč, kiž na to wěrja. Njech je tuta šbóžnoscz tu w šwěczi hiščeže šaplecžena do šelko cžerpjenjom, nusch a šhubještwa: kšeseczijeno šteja runje kaž drush w tutym žitowenju. Šbóžnoscz pač ewangelija je kaž wuśhowanje, w kotrymž měr namačaju. Škšeseczijan, kiž psches njesbožo wo swoje šamoženje pschidže, mandželška, kotraž mandželškeho a nana a ščiwjerja džeczji psches šmjercž šhubi, šhorn, kiž psches žaneho šekarja štwoscz namačacz njemóže — wschitzy, hdyž šu kšesecženjo, wjedža, so Šoluša nješhubja: šlať šbóžnoscz wobšjedčž najwjetšcheho šhubještwa.

Šonu budže tuta šbóžnoscz njeskažena — woprawdže: hódna, so bychu wschitzy špróžni a wobčeženi, wschitzy, kiž swoje sbožo pytaju, wschitzy, a hdy bychu se swojim rošomom we wschitkich mudrosczach šwěta domách byli, so wo tuu šbóžnoscz šróžowali.

Tola nješteji něschto tej šbóžnosczji tež pola kšeseczijana našpschecžiwno? Nimača wschitzy ludžo — wuśh kaž mali, wucženi kaž njewucženi, swoje brachi a šlabosče a hrěchi? A njejsku to našche hrěchi, kiž naš pschezo sažo wot Boha džela? Bohu budž džal, kiž nam to dohčeže dať je psches Jesom Šhrysta.

Moja hnada so njedyrbi wot tebe wrócžičž, praji tón Šnjež. Šdžež šmy psches Šhrystuŝa Bože džeczji, hdyž je to našcha wschědna modlitwa: tvoja wola so štať — tež pola naš, wodať nam našche hrěchi, kaž my wodačamy našchim winikam, tam naš ničjo njebudže i Božeje ruki wuwinyčž. Čžeho dla dyrbjeli

tajki tuni pjenjes wulhadžec. A tuž budžesch, wěšće bjes džitwanja tež pomhac, „Mifionsfemu Božolej“, kaž tež naschemu herbflemu njedželnišej a dženikej. Pucž t pomozy njeje pač jenož tón psches dobrowólne dary abo psches dobrowólne powyschenje lěneje placžisny; drubi a dobry pucž je tón, so niz jenož kam fivěru herbfle kopjenka dale cžitacž, ale so tež so wo to starasch, so je jich wjazy a wjazy cžita a so so njeformdžisch, sa jenu khudušchintu abo sa někoho potrebného tajke herbfle kopjenka saplacžicž. S tym wěšće wjazy lubošće namakasch hacž hdnž jim ras jene male jejfo darijch.

Do zyła dyrbišch so džiwacž, so na jenej stronje so pschezo hišcže „Pomhaj Bóh“ a „Mifionski Božol“ a na druhej „Sserbste Nowiny“ wot niz wjele, wjele wjazy Sserbow nječitaja. Chzeja tola Sserbjo byčž pobožny fšchescžijanski lud, kiž ma wutrobu a ruku sa twarjenje a šđerjenje Snjesoweje zyrkwje tu na semi a tehorunja dobry herbfli lud, kiž hebi waži a haji narodnosčž! Tak mohł n. psch. „Mifionski Božol“ so wot wjele wjazy Sserbow cžitacž; to placži wo herbflich wožadach do zyła, to placži pač tež wo tych herbflich wožadach, kotrež hewaf wulku woporniwosčž sa Snjesowe mifionstwo wopokaža.

Gusčžijcho nětkole w drubich nowinach a cžakopijach cžitach: „Kóždy cžitar a kóžda cžitarka njech hišcže jeneho abo jenu sa nař dobudže.“ Kač by bylo, bychuli naschi Sserbja po tutym rezepče cžinili!?

Sa „Mifionski Božol“ pschijimuje t. knihkupz Janaf wo Ssmolerjez knihicžischcžerňi dary a podpjerh. Wěšće budže tež kóždy duchowny šwolnitwy, tajke dary sa „Božol“ hromadžicž a sa njeho wotepadž.

Sa rošččěrjenje a šđerjenje nascheho njedželniša „Pomhaj Bóh“ wěnowane dary njebudže wěšće žadym duchowny wotpofasacž, a redaktor sawěšće hišcže mjenje, kaž tež Ssmolerjez knihicžischcžerňja niz.

„Sserbste Nowiny“ wustupuja kame khroble dosčž sa štwoje rošččěrjenje mjes Sserbami, tuž njetriebamy tu drje nicžo dale prajicž, khiba to, so Sserb tola měł tež Sserbste Nowiny cžitacž. Sapišana njech pač tu je placžisna naschich „Sserbflich Nowin“. Placža, — nještróž so psched tutej sforo njemóžnej niskej placžisnu! — 6 hr. w cžischcžerňi a domojpschinježene 7,50 hriwonow. Masch-li je s „Pomhaj Bóh“ hromadže, placžitej wobej hromadže 8 hr. a 9,50 hr. „Pomhaj Bóh“ placži w cžischcžerňi a bjes porta 2 hr., s portom 2,50 hr., wšcho na schtwórcžlěta. Prami, masch něščto tehorunječa!?

Zyrkej a stat.

Byrnjež stat njechal wjele wjazy wjedžecž wo zyrkwi a hišcže mjenje wot bibliji, wostanje tola njepowalna wěrnosčž, so je Luther se šwojej němstej bibliji sa zyłe nowe wutwicže a roštwicže němsteje rěče wěšty nowy sałožł sałožł, na kotrymž němška rěčž nětkole hišcže dale twari. To dyrbja chzyjo abo nočžyjo šprawne smyšleni nješchecželjo Lutherowi pschidacž. Tuta Lutherowa biblija šwojecži pač lěška jubilej a to 400 lětny. Je to 400 lět, so je Nowy Sakoň wot Luthera s grichiskeho pratefita do němsteje rěče pscheloženy wuschol. Tutón jubilej dyrbi so wěšo šwojecžicž! Je wón tola s najmjenšcha jedyn s tych poděńdženjow, kotrež so pošwojecženja a njesapomnjenja hódne, schtož so pschi wšchěch pošwojecženjach a šwojedženjach nascheho cžaka pschezo tak prajicž njehodži. Zyrkej jón wěšće pošwojecži. Hacž so stat abo hewaf kulturne wustawy němstejo kraja na to dopomnja, nječitachmy hišcže. Džen 17. septembra tuteho lěta je sa jubilejny džen postajeny. Šón šwojecži wěšo tež nascha saška krajna zyrkej šobu. Je tola runje wona jako přenja t tomu

powołana. S najmjenšcha je šwojedženškej Božej šlužbu dyrbi so w kóždej wožadže tutón 400 lětny jubilej šobušwojecžicž. A schto mjes nami by byl, kiž by nočžył runje nětkole tutón džen šobu šwojecžicž! Wo jubilaržy, wo bibliji kamej a potom tež wo jeje jubileju podamy tu w pschichodnych cžičkach drobnišcheho.

Bibliji a jeje rošččěrjenje hroža nětkle w cžaku drohoty tež cžežkoth. Biblište towarštwa drje so wo to prózujaj, so bychu bibliju tak tunju hacž móžno pschedawali, tola placžisny mērneho cžaka šđeržecž njeje móžno bylo. Wošebje lěška so so placžisny powyschicž dyrbjate. A tola dyrbi so biblija dale a bóle rošččěrjecž, wošebje tež mjes naschim ludom. To rěka pač podpjeracž biblište towarštwa a wšchě prózowanja, kotrež tomu šlužaj, so by Bože šlowo bylo bóle a bóle rošččěrjene w ludu a sašcžešpjene do cžlowjekow. Lěška, w jubilejnym lěče nascheje biblije njedyrbjalo nam to cžežko byčž. — Schtož chze hebi bibliju kupicž, tón cžin to bórny, wobstejnoscže, fajkež so, budža wěšće tež te pschezo hišcže niske placžisny sa tutu knihu powyschecž. —

S bliska a s daloka.

— **Porjedženka.** Džđenja so do nastawka „Šwěta kónž“ psches pscheměnenje jeneho pišmika smyšli sašeste, kotrež zyłe wopacžny smyšł do zyłego nastawka pschinježu. To praschenje dyrbi wěšo rěcacž „Prějemny my, so Jesuř Šhrystuř jako pschidže? a niz „Pšchjemny my“. A teho runja w dalšchim wotdželenju „Prějemny my to tanne, so móže so džěl semje abo zyła semja je semjerženjom a psches woheřpluwanje šnicžicž? Ne, my to njeprějemny, dokelž to přecž njemóžemy.“ Schtož je nastawł kěžblimje cžital, je drje wěšće s zyłego nastawka spósnal, so je tu cžischcžerňi smyšł něščto šworaf.

— **S Ameriki** so nam wo nowym postupje pišche a to tón ras wo postupje předomanjow a předarjow. Tam je dalokorečjenje bjes grot a jara wuwite a rošččěrjene (drahtlose abo Radio-Telephonie). Esu tam w jabrikach a w twarjenjach nowinow stazije wutwarjene, kotrež bjes grot kóždy džen powješče, rěče atd. do šwěta ščelju. A jako nawopaf. Žich wjele wobydlerjow ma male pschijimarške stazije sa tajke psches aether abo powětr lětaze abo so šofnijaze powješče a pschijimuje je porjadnje. Pišche so, so bu jenož w Newyorku wot januara tuteho lěta šem na 100 000 tajkich pschijimarškich stazijow pschijawjenych. Někotre s tych stazijow sa wotpóšlanje so tež předarjow sa hebjje dobyte, so bychu njedželu šwojim — niz cžitarijam, ale — šlyšcherjam abo pošlucharijam njedželške předomanje pošicžili. Wjazy duchownych, tež lutherškeje zyrkwje Ameriki, je tajke předomane hižo džeržalo. Tak džeržesche n. psch. duchowny Scherer pschi lutherškej zyrkwi Šwiateje Trojizy we Newyorku njedželu popoldnju předomanje na jenej tajkej wulkej staziji sa wotpóšlanje. To bě na jenyh boku rěči Hudson. Na drubim boku rěči w Newyorku bě so jeho wožada šhromadžika a pošluchasche w zyrkwi na předomanje, kotrež jim s tajkeho pschijimarja napschecžimo klinežesche, cžiniwšchi najpriedy daloki pucž psches módry aether abo powětr. Pišche so, so je jich na 300 000 ludži, we 80 mil wulkim wokreju bydlažych, tuto předomanje šlyšchalo. — To je po amerikanšku, tola pač wěšće sa tamne wobstejnoscže něščto jara dobre. — Je snate, so je w Němstej to runje nawopaf s tajkej telephoniju bjes grot. Tu pola nař nješmēdža žane privatne stazije ani sa wotpóšlanje ani sa pschijimanje tajkich telefoniskich rěčow atd. byčž. To prawo sa to ma jengž stat.

— **Wistowanje.** M. w B u l. sa 12. p. Tr. — R. w B. sa 13. p. Tr. —

Samolwity redaktor: faraf W y r g a c ž w N o š a c ž i z a h.